

SAE-

URSULA
POZNANSKI

KNYGOS „EREBAS“ AUTORĖ

TRILERIS

CU-
LUM

Alma littera

Bastianas jau iš tolo išgirdo kardų žvangesį. Garsas sklido nuo pilies pylimo pusės, kur buvo didžiausia grūstis. Matyt, jam besidomint džiovintomis žolėmis, kažkur toje žmonių minioje dingo Sandra.

Bastianas pasikėlė akinius į viršų ir pasitrynė akis. Verčiau naktį būtų pamiegojęs, užuot mokėsis. Viduramžių turguje niekur negaus kavos. Čia yra tik midaus, alaus ir vaisių sulčių. Ak taip, ir meilės gėrimų. Jis kreivai šyptelėjo. Prie prekystalio su raganų reikmenimis Sandra jam kyštelėjo panosėn flakoną, iš kurio sklido veriantis vanilės kvapas.

– Gurkšnis, ir būtum amžinas mano vergas, – sušnabždėjo ji, šnairuodama į Bastianą. Ir netrukus dingo, išnyko tarp mugės lankytojų, plūstančių į parodomųjų kovų vietą.

Jis vėl pasibalnojo akiniais nosį ir bandė grūstyje įžiūrėti šviesias Sandros garbanas.

– Ar ko nors ieškai? – pastojo jam kelią stambi tamsiaplaukė mergina; jos ilga juoda suknelė blizgėjo saulėje. Bastianui dingtelėjo, kad merginai galėtų būti dvidešimt dveji ar dvidešimt treji metai, bet stori kaip sienojai kosmetinio pieštuko brėžiai aplink akis darė ją vyresnę, tiesiog sendino.

– Ar nori sužinoti, ką tau žada likimas ir ateitis? – nieko nelaukdama mergina čiupo jam už rankos ir atvertė delnu į viršų.

– Ne, noriu žinoti, kur dingo mano draugė, – atsakė jis, kai mergina savo trumpais suskeldėjusiais nagais ėmė braukti jo delno linijas.

– Kaip ji atrodo?

– Maždaug tokio ūgio kaip tu, liekna, su viduramžiška įimta į liemenį suknele. Raudonos ir rudos spalvos.

– Ak, palauk... aš kai ką pastebėjau... tavo širdies linija labai ryški... ieškai ypatingai banguotais tamsiai rusvais plaukais, tiesa? Žaliomis akimis? Ir vardu... Sandra?

Bastianas apstulbęs atitraukė ranką.

– Čia kokie nors monai?

Mergina rimtai jį nužvelgė.

– Jokių monų. Aš ją pažįstu. Ką tik buvo čia, o paskui nuėjo ten, kur ką tik prasidėjo kovos. Jei nori ją rasti, ties ana ta neaukšta mūrine tvorele tau reikia pasukti į kairę.

Ji vėl paėmė jam už rankos ir ėmė ją atidžiai tyrinėti. Bastianas ant merginos krumplių pastebėjo tamsiai mėlynus ženklus, nupieštus ar išstatuiruotus.

– Tavęs laukia kai kas nauja, kai kas nepaprasta, – sumurmėjo ji. – Jei nepasisaugosi, tave tai visiškai išmuš iš vėžių ir palaidos po savimi.

Bastianas atitraukė ranką ir šyptelėjo.

– Fiziologijos kontroliniame darbe žodis „nepaprasta“ netinkamas.

Mergina neatsakė jį jo šypsena.

– Aš nejuokauju. Jei sakau, kad nepaprasta, tai šitaip ir manau. Tau reikėtų pasisaugoti. Jei norėtum, galėčiau tau paburti iš runų, tada viskas paaishkėtų.

Kurgi ne.

– Ačiū, bet man, ko gero, ir taip viskas ganėtinai aišku.

– Kaip nori. Jei apsigalvotum, paklausk, kur mane rasti, mane čia visi pažįsta. – Ji vėl paėmė jam už rankos, bet šįkart tik tam, kad paspaustų. – Mano vardas Dora.

– Bastianas.

– Žinau.

Jis vidujai šyptelėjo. Dora puikiai vaidino mugės raganą: balsas kimus, akys giliai įkritisios, virš jų kaip riebus vikšrai iškilę platūs antakiai. Vis dėlto Bastianas ištraukė ranką iš jos gniauztų, truputį per stiprių, kad galėtum pavadinti maloniais. Dora linktelėjo, tarsi nieko kito ir nebūtų tikėjusis.

Jis apsidžiaugė galėdamas dingti minioje ir maloniai pamoti jai ranka. Bent jau vieno Doros patarimo laikysis – už mūrinės tvorelės pasuks į kairę ir droš į turnyro vietą. Bastianas prasibrovė pro šutvę vyrų su škotiškais sijonais ir baltais plikais pilvais. Ar tai viduramžiška? Kad ir kaip ten būtų, iki vakaro pavasario saulė juos kaip reikiant nusvilins. Itin sveikintina.

Jis giliai įkvėpė oro, kad nuvytų šią mintį. Dabar svarbiausia atsipalaiduoti. Nebegalvoti apie mediciną. Bastianas išties to nusipelnė.

Priešais stovėjo būrelis moterų, pasipuošusių brangiais rūmų damų kostiumais, jis prasibruko pro jas ir apėjo paskutinę mugės būdą. Tolėliau turėjo būti turnyro aikštė. Bastianas sumirksėjo nuo saulės, o tada jam į kojas visu greičiu trenkėsi šviesiaplaukis mažylis, matyt, bėgantis nuo motinos, kad ši neatimtų jo nukniaukto medinio kardo.

Mugė buvo priviliojusi neįtikimai daug žmonių. Lankytojai be kostiumų, tokie kaip Bastianas, mūvintis džinsus, vilkintis teniso marškinėlius ir avintis sportinius batelius, tarp riterių ir kilmingų damų, vikingų ir amazonių atrodė keistai, tarsi ne vietoje.

Turnyro aikštė buvo atitverta lentų tvora, apkibusia gerkles laidančiais vaikais; daugelis jų buvo ginkluoti medinėmis ietimis ir kardais, keletas turėjo akmenų svaidykles. Bastianui dingtelėjo, kaip šiais pavojingais ginklais galima sužeisti akis, bet jis vėl save sudraudė. Tik ne šiandien, po velnių.

Aikštės viduryje vyko kardų kautynės, jos buvo pačiame įkarštyje. Nuo galvos iki kojų mėlynai apsitaisęs, pažiūrėti tvirtas riteris gynėsi nuo mažesnio, bet vikraus kaip žebenkštis priešininko, puolančio tai kardu, tai kojų spyriais.

Visai netoli Bastianas pastebėjo Sandrą. Jam vėl krito į akį, kokia ji graži, kai mano esanti niekieno nestebima. Dar niekada Sandra neatrodė tokia atsipalaidavusi, kaip šioje mugėje; jai labai tiko stovėti čia, pirmoje eilėje, truputį užsikvempus ant tvoros, ir stebėti kautynes. Lyg namų aplinkoje.

Tarpais ji persimesdavo vienu kitu žodžiu su šalia įsitaisiusiu žiūrovu, panėšinčiu į barzdotą ilgaplaukę statinę su dviem kojomis. Ar jis irgi kovotojas? Tai liudijo prie plataus diržo kabantis kardas, nors kūno apimtys vertė manyti kitaip.

Mėlynasis riteris pargriovė savo priešininką ir iškėlęs kardą puolė, bet tasai žaibiškai pasirito į šalį iš pavojingos zonos ir staigiai pašoko ant kojų. Žiūrovai sustaugė iš džiaugsmo.

– Bastianai! Mes čia! – Sandra pamatė jį ir ėmė smarkiai moti. – Eikšen! Georgo ir Natano kova tuoj baigsis!

Braudamasis tarp eilių, jis atsiprašinėjo dešinėje ir kairėje stovinčių žmonių.

– Kur buvai? – Sandra apkabino jį per liemenį. – Rodos, ką tik tave mačiau prie prekystalio su aliejiniu muilu, o po akimirkos dingai.

– Šalia žmogus pardavinėjo gydomasias žoleles, man rūpėjo į jas žvilgtelėti.

Juokais vaizduodama supykusią ji išsproginio akis.

– Pati turėjau suprasti. – Sandra atsigrėžė į statinžmogį, šis šaipydamasis klausėsi jų šnekos. – Čia Bastianas, apie kurį tau pasakojau. Bastianai, čia Akmenėlis.

Akmenėlis? Bastianas nejučia išsišiepė ir pamanė: Luitas, toks vardas jam tiktų labiau.

– Būk pasveikintas, kilnusiai svetimšali, – tarė milžinas. – Per daug nesistebėk keistu mano vardu, iš tiesų esu Kristianas Šteinas*. Tik išties tau sakau – niekas manęs taip nevadina.

Kilnusiai svetimšali? Išties? Bastianas susižvelgė su Sandra. Ar ji tikisi, kad ir jis taip kalbės?

Po akimirksnio Akmenėlio ranka svariai nusileido jam ant peties.

– Tiek to, nekreipk dėmesio į kvailas mano šnekas.

– Ačiū, – Bastianui palengvėjo. – Deja, esu prastas viduramžių manierų žinovas.

– Nieko tokio, prireikus greitai išmoktum. Ar Sandra tau nesakė, kad atėjusiems su apgarbu nereikia mokėt už įėjimą?

Apgarbas, vėl žodis lyg iš operos.

– Taip, bet aš neturiu... apgarbo. O jei rimtai, jis kainuotų daugiau už bilietą.

– Protingas vyrukas, prisiekiu garbe, – sumurmėjo Akmenėlis. Jis vis dėbčiojo tai į Bastianą, tai į Sandra.

– Kiek laiko judu pažįstami? – jis mirktelėjo leisdamas suprasti, kad mielai sužinotų kai kurias smulkmenas.

Bastianas sutrikęs persibraukė ranka plaukus.

– Neseniai. Kelios savaitės.

– Šešios. Tai yra... esame matęsi gal keturis kartus, – linksmi paaiškino Sandra. – Mes susitikome univere, galima sakyti, vieintelėje vietoje, kur gali rasti Bastianą. Jis paprastai sėdi apsirovęs knygomis ir mokosi. Ir beveik neturi laiko prisiblaškyti.

– Užtat tu, kiek žinau, turi jo į valias, – paerzino ją Akmenėlis. – Prisipažink, tyčia užklydai pas medikus, kad suviliotum būsimąjį vyriausiąjį gydytoją.

Sandra jam juokais smogė kumščiu į šoną.

* Stein – vokiškai akmuo (*vert. past.*)

– Aš taip niekada nedaryčiau, – ji šyptelėjo Bastianui. – Bet pažiūrėk į jį – ar nebūtų gaila, jei virstų namisėda? Pamaniau, kad jam trūksta tyro oro, ir nusprendžiau padėti.

Bastianas tikėjosi raustas tik vidujai. Iš jos žodžių gali spręsti, tarsi jie būtų pora, – ir jis tam nemaž neprieštarautų. Viešpatie šventas, su mielu noru. Vis dėlto... taip nebuvo.

– Tyro oro, sakai? – paklausė Akmenėlis ir plačiai išsišiepė. – Daug tyro oro?

Sandra neabejotinai pašaipiai nužvelgė Bastianą.

– Labai daug.

Abu nusijuokė. Bastianas, matyt, ko nors nesuprato. Galimas daiktas, tai koks nors viduramžių austruolių pokštas.

– Jei taip, reikia tikėtis, tasai tyras oras jam nepakenks, – šyptelėjo Akmenėlis.

Žiūrovams aplink juos ėmė ploti, kautynės baigėsi. Riteris mėlynu munduru – Georgas? – žvangėdamas pribėgo prie Sandros ir Akmenėlio.

– Kur ji? – paklausė šnopusdamas, klaidžiojančiu po žiūrovų minią žvilgsniu. – Ne su jumis?

– Deja, ne, – atsakė Sandra. – Čia, beje, Bastianas, esu tau apie jį pasakojusi.

Supažindindama ji stumtelėjo Bastianą prie Georgo.

– Malonu, – pasakė tasai, beveik nežvilgtelėjęs į Bastianą. – Atsiprašau, ar jūs išties nežinote, kur Lizabeta?

– Ne, – atsakė Akmenėlis ir taip pat ėmė žvalgytis.

– Ar jos čia nebuvo per mūsų pasirodymą?

– Nežinau. Jei buvo, tai ne su mumis.

Georgo veidas apniuko.

– Kur paskutinįsyk ją matėte?

– Prieš dvi valandas Lizabeta buvo prie arbaletų stendo ir rodė vaikams, kaip teisingai įdėti strėlę, – pasakė Akmenėlis. – Vėliau jos nebemačiau.

– Ji norėjo pamatyti kovą. Nesuprantu, – Georgas primerkęs akis ėmė dairytis į visas puses, tyliai nusikeikė ir nubėgo, daugiau netaręs nė žodžio.

– Kas toks čia buvo? – sutrikęs paklausė Bastianas, žiūrėdamas tai į Sandrą, tai į Akmenėlį. – Ko jis taip nervinasi?

Sandra gūžtelėjo pečiais.

– Toks jau tas Georgas. Visiškai pametęs galvą dėl Lizabetos.

– Nenuostabu, – Akmenėlis atsikando juodos duonos ir nubraukė kelis trupinius nuo savo vienuoliško abito. – Pats suprasi, kai ją pamatysi. Man atrodo, Georgas visą laiką bijo, kad kas nors gali ją nušvilpti jam iš panosės. – Jis nusijuokė. – Kiek žmogui rūpesčių! Tokiems kaip mes daug geriau, ką, Sandra?

Sandros veidu šmėstelėjo šešėlis ir išnyko taip greitai, kad Bastianas nebuvo tikras, ar išvis jį pastebėjo.

– Šiaip ar taip, aš nenorėčiau būti Lizabetos vietoje, jeigu tu apie tai, – pasakė ji ir atmetė atgal plaukus.

Į turnyro aikštę išėjo kita pora. Aukštesnysis kovotojas iškilmingai nusilenkė žiūrovams, o mažesnysis įsibėgėjo ir smarkiai spyrė jam į užpakalį. Dičkis griuvo galva į smėlį, žiūrovai sustugo iš malonumo.

– Larsas ir Karpa, – paaiškino Sandra. – Pamatysi, bus įdomu!

– Tu juos visus pažįsti? – paklausė Bastianas. – Visus šarvuotus vaikus?

– Aišku. Jie mano grupės nariai.

– Grupės?

– Manoji realybės žaidimų grupė vadinasi *Saeculum*.

Garsus žiūrovų atodūsis nutraukė jų pokalbį. Didesnysis kovotojas – *Karpa, tai bent vardas!* – kaip tik išmetė kardą. Jis nerangiai pasilenkė jo paimti ir per tai išvengė smūgio, į kurį Larsas įdėjo tiek jėgos, kad ėmė suktis kaip vilkėlis ir svyruodamas nukurnėjo per aikštę. Žiūrovai krykštė iš juoko. Prieši-

ninkai vis per plauką nekliudydavo vienas kito, atsitrenkdavo į tvorą ir galų gale išsitiesė aukštiekninki ant žemės. Minia plojo kaip patrakusi.

– *Saeculum*, kiek suprantu, yra amžius, tiesa? – atnaujino pokalbio giją Bastianas.

– Taip. Mūsiškis keturioliktas. Juo apibrėžiamos mūsų susiejimų ribos.

– Kas per ribos?

Ji nužvelgė jį nuo galvos iki kojų, atkreipdama dėmesį į kiekvieną aprangos dalį.

– Mes pasiskirstome vaidmenimis. Susirandame nuošalią vietą ir žaidžiame. Apsiaęs tokiais batais, pavyzdžiui, tu nieku gyvu negalėtum dalyvauti. Keturioliktame amžiuje lipdukai dar nebuvo išrasti, lietinių profiliuotų padų irgi nebuvo... Ir dar – džinsai! Visai ne iš tos operos, juos turėtum čia pat nusimauti!

Ji kryptelėjo galvą, sukryžiavo ant krūtinės rankas ir mirkstelėjo, lyg laukdama, kol jis iš tiesų nusimaus kelnes ir nusiaus batus.

Bastianas nusijuokė, iš dalies pralinksmedamas, iš dalies suglumęs, ir Sandra jam pritarė.

– Kelias dienas be naujoviškų daiktų galima išsiversti, ilgiau mūsų žaidimas paprastai netrunka.

Ji nutvėrė Bastianui už rankos, akimirką ją palaikė ir nusegė laikrodį.

– Pirmiausia išmoksti nepaisyti laiko ir atsikratai įtampos, – tyliai pasakė ji ir pirštų galais perbraukė per riešą, kur ką tik buvo laikrodis. – Dabar diena. Šviečia saulė. Daugiau tau nereikia žinoti.

Saulės šviesoje Sandros plaukai atrodė kaip medaus spalvos bangų jūra. Akys visą laiką buvo įsmeigtos į Bastianą.

Ar nesipriešintų, jeigu mėginčiau ją pabučiuoti?

Tą mintį nuvijo žiūrovų plojimai, jie vėl atkreipė Sandros dėmesį į parodomąją kovą.

– Dar reikia sulaukti Dievo sprendimo, ir galėsime eiti valgyti. Bastianas nebuvo tikras, ar gerai suprato jos žodžius.

– Ko sulaukti?

– Dievo sprendimo! Viduramžiais, žmonėms nesutariant teisme, buvo įprasta kliautis dangaus ženklais.

Dramblotas, prakaitu apsipylęs tipas su itin prašmatniu auksu išsiuvinėtu munduru išėjo į kovų arenos vidurį, išskleidė į ritinį suvyniotą raštą, išdidžiai apsidairė aplink ir ėmė skaityti.

– Čia esanti panelė Matilda kaltinama pavogusi iš savo šeiminkės namų brangų žiedą. Liudytojų, galinčių patvirtinti jos nekaltumą, nėra, todėl panelė Matilda ieško riterio, kad šis ryžtųsi dvikovoje apginti jos gerą vardą!

Dramblotasis tipas parodė ranka į maždaug aštuoniolikmetę merginą, stovinčią atokėliau jam už nugaros.

– Kas kausis už Matildą? – sušuko jis, kreipdamasis į žiūrovus.

– Prasideda, – sumurmėjo Akmenėlis. – Saugokit savo mergeles.

Iš minios išėjo aukštas vyras ir atsistojo arenos viduryje. Jo kūną gaubė tamsus apsiaustas su gobtuvu, saugančiu nuo saulės spindulių. Vyras pastovėjo kelias akimirkas, lyg apie ką mąstydamas, paskui vienu vieninteliu judesiu nusimetė apsiaustą. Visi žiūrovai, rodos, įkvėpė oro tuo pat metu.

Matildos gelbėtojui buvo truputį per dvidešimt metų, santūriai šypsodamasis jis apsižvalgė aplink ir ėmė nerūpestingai sukti kardo smaigalį ratu. Vyras apsinuogino iki pusės priešais saulę, kaip pirmiau škotai, tik neatrodė, kad jos spinduliai būtų galėję jam kaip nors pakenkti. Kaire ranka jis nusibraukė nuo veido ilgą šviesių plaukų sruogą, kardu kviesdamas priešininkus.

– Kas gi čia toks? – sumurmėjo Bastianas. – Slibino nugalėtojas Zygfyrdas?

Sandra smagiai sukikeno.

– Ne visai. Tai Paulius, kardų švytuojantis gražuolis.

– Kokia tu vis dėlto bjauri, – tarė Akmenėlis, – visą laik nusi-teikusi prieš mus, gražius vyrus!

Sandra vėl meiliai kumštelėjo jam alkūne į pašonę, nenuleisdama akių nuo Pauliaus.

– Jis išsitęsęs kūną aliejumi, kad išryškėtų raumenys. Aš ne prieš, bet tai tikrų tikriausia tuštybė.

– Ginsiu Matildą, nes nemaž neabejoju jos nekaltumu, – garsiai pareiškė Paulius. – Kausiuosi su kiekvienu, stosiančiu prieš mane.

Minioje niekas nė nekrustelėjo.

– Jeigu neatsiras priešininko, laikysiu save laimėtoju, apgy-nusiu merginos garbę, kaip reikalavo ir tebereikalauja paprotys.

Jis luktelėjo neišsiduodamas nekantraujęs, kol į priekį išėjo Karpa ir Natanas.

– Mudu dviese kausimės su tavimi! – sušuko Karpa. – Jei laimėsi, bus įrodyta, kad mergina nekalta.

– Sutinku.

Vos tik Pauliui ištarus tą žodį, abudu priešininkai kaipmat šoko į priekį ir apipylė jį staigiais stipriais smūgiais; vyras nuo kurių vikriai išsisukinėjo arba atsimušinėjo skydu. Kieno pusę palaikė žiūrovai, nereikia nė klausti.

Trijulė buvo puikiai surepetavusi kovą. Kiekvienas kirtis, kiekvienas žingsnis atrodė suderintas; kai Paulius už kažko užkliuvęs išsitiesė ant nugaros, mikliai pasirito į šalį ir išvengė pavojaus, žiūrovai pratrūko ploti. Netrukus jis patiesė Karpą, o Natanas pasidavė. Tada nugalėtojas lankstydamasis apėjo ratą – vaidinimas baigėsi.

Sandra su abiem vaikiniais lūkuriavo, kol išsiskirstys diduma žiūrovų. Tai užtruko, nes Paulių apsupo būrys merginų, norinčių kartu nusifotografuoti, kiekviena, aišku, atskirai.

Užtat prie jų prisidėjo Karpa, prisikėlęs gyventi didvyris.

– Duok atsigerti, brolau, – sugriaudėjo jis.

Akmenėlis nusisegė nuo diržo gertuvę.

– Čia tik vanduo, bičiuli. Jei visą išmauksi, malonėk vėl pripildyti.

– Savaimė suprantama.

Karpa nusipurtė prakaitu permirkusius plaukus nuo kaktos. Dabar Bastianas bent suprato, iš kur toji pravardė, mat kariui tiesiai virš nosies kaip trečioji akis pūpsėjo gero centimetro skersmens fibroma. Visiškai apskrita. Bastianui teko prisiversti į ją nespoksoti, nes auglys traukė žvilgsnį kaip magnetas. Su lazeriu ar skalpeliu jį tikrai būtų galėjęs pašalinti.

Po velnių. Per tas studijas jis galutinai kvanktelės, sutikęs bet kokį žmogų tik ir žiūrės, kaip pasodinti jį į operacinę kėdę.

– Užteks, – sudraudė pats save ir iš nustebusių žvilgsnių suprato, kad, matyt, pasakė tai garsiai.

– Ko užteks? – paklausė Sandra.

– Ak, nieko. Man tereikia kuriam laikui pamiršti tą kvailą mediciną, štai ir viskas.

– Matai? – šyptelėjo kreipdamasi į Akmenėlį Sandra, jos balso buvo justis triumfas. – Aš buvau teisi. Jis keliaus su mumis.

– Kur aš su jumis keliausiu?

Nespėjus Sandrai prasižioti, Akmenėlis paėmė ją už rankos ir pasivedėjo į šalį.

– Mes truputį atsiprašome, bičiuli.

Jis pradėjo kažką aiškinti Sandrai, deja, negana garsiai, kad Bastianas suprastų, apie ką kalbama. Tik tarpais jo ausis pasiekdavo viena kita frazės nuotrumpa.

– ...aptarti su kitais, – išgirdo sakant Akmenėlį. – Maniau, kad tu juokauji.

Sandra jam atsakė, deja, taip pat pusbalsiu, ir jos žodžius lengvai nustelbė gyvas mugės šurmuly.

Bastianas stovėjo nuošalyje, spoksojo į savo batų galus ir jautėsi esąs nereikalingas. Jis nedrąsiai šyptelėjo Karpai – šis, spėjęs išgerti pusę gertuvės, išpylė likutį sau ant galvos.

– ...šįkart ypač pedantiškas, – dar keli Akmenėlio žodžiai pasiekė Bastiano ausis, – ...niekada nesutiks. Net Benui ir Pijai atsakė. Niekas nieko tikro nežino. Neprižadėk jam per daug, antraip...

Sakinio pabaigą vėl užgožė mugės triukšmas, žiūrovai paleido gerkles, nes Paulius kaip tik tuo metu pamojavo atsisveikindamas su savo gerbėjais. Jis lėtai ėjo per areną ir vis linkčiojo tai dešinėn, tai kairėn.

Tavęs laukia kai kas nepaprasta, pašaipiai pamanė Bastianas. Mat, kaip greitai gali išsipildyti pranašystės, jeigu jas deramai išsiaiškini.

Paulius prasibrovė prie jų, plekštelėjo Karpai per petį ir laisvąją ranka paėmė iš jo gertuvę.

– Tuščia! – atsiduso, suraukęs antakius dėbtelėjo į varvančius Karpos plaukus ir papurtė galvą. – Kaip galima šitaip švaistyti vandenį?! Būk geras, pripildyk ją!

Įspraudęs Karpai į ranką gertuvę, Paulius susidūrė su Bastiano žvilgsniu.

– Sveikas. Turėtume būti pažįstami, tiesa?

Turėtume? Bastianui besvarstant, koks jam atrodo šis klausimas, – malonus ar keistas, – Paulius atkišo jam ranką.

– Aš esu Paulius, ir jeigu tu Bastianas, tai Sandra man apie tave yra kai ką pasakojusi.

Tikrai?

- Yra pasakojusi?
- Taip. – Paulius maloniai nusišypsojo ir neišleido Bastiano iš akių, kol Karpa atnešė pripildytą gertuvę ir jam padavė. Bastianui dingtelėjo, kad Pauliaus žvilgsnis pernelyg įdėmus.
- Spėju, kad visas tavo vardas yra Sebastianas.
- Ne, tėvai iškart pasirinko trumpinį. Jų manymu, jis labiau tinka prie pavardės.
- Tai pasakyk, kokia ji.
- Štefenbergas.
- Paulius beveik mėgaudamasis pakartojo:
- Bastianas Štefenbergas. Tavo tėvai neapsiriko. Tikrai tinka. Lyg turėtum šeimos herbą, kuri galima nutapyti ant skydo.
- Gera mintis. Tai, matyt, būtų auksinis skalpelis ant žalio banknoto, karčiai pamanė Bastianas.
- Geriau nereikia, – pasakė jis.
- Sandra pasakojo, kad studijuoja mediciną. Ar gerai mokais? Tokio klausimo apie savo studijas jis dar niekad nebuvo gavęs. Ar jos sunkios, ar varginančios, ar įdomios – taip. Bet ne *ar gerai mokais*.
- Stengiuosi, – atsargiai atsakė Bastianas. Pauliaus klausimai atrodė tarsi tyčia parinkti, ir tai privertė Bastianą užsisklęsti.
- Papasakok man apie savo mokslus. Ar jau esi numatęs, kokioje srityje norėtum specializuotis?
- Tam dar ne metas, – jis matė, kad Pauliaus netenkins toks atsakymas. – Gal rinksiuosi chirurgiją. Pažiūrėsim, kaip viskas toliau klostysis.
- Rodos, jo žodžiai Paulių pralinksmino.
- Ar tavo gyvenime viskas klostosi savaime? Man taip nebūna, – jis apsvilklo šviesiai rudą odinį pusšvarkį ir susivartė priekyje. – Bet nieko. Man patinka iššūkiai.
- Bastianas juo patikėjo. Paulius buvo iš tų žmonių, kuriuos sprogdintė sprogdina energijos perteklius.

– Atleisk, kad taip kvočiu, – jis, matyt, pagaliau pastebėjo, kad Bastianas jaučiasi nejaukiai. – Aš ne vien smalsauju, bet ir turiu šioką tokį pagrindą domėtis. Netrukus viską suprasi, – Paulius truktelėjo gerą gurkšnį iš gertuvės. – Ar Sandra tau pasakojo apie mūsų išskylas?

Jam ištarus jos vardą, Sandra, tarsi to laukusi, su Akmenėliu priėjo prie jųdviejų.

– Štai jis! – sušuko ji. – Čia Bastianas.

– Mes jau susipažinome, – pasakė Paulius. – Man įdomu, ar tavo draugas sugebėtų sulopyti sužeisto kardininko...

Sakinio pabaigos ir vėl negalėjai suprasti – pro juos dar sykį einantys dūdmaišininkai kėlė tokį triukšmą, kad susikalbėti buvo neįmanoma. Paulius atliko kelis lyg ir škotiško šokio žingsnius. Muzikantams nutolus ir jų dūdoms pritilus, jis vėl prašneko:

– Mums būtinai reikėtų dar truputį pleptelėti, bet aš mirštu badu. Ką jūs į tai, jeigu prie ana tos kepsninės pasitiektume šonkauliukų?

Bastianui tai atrodė puiki mintis.

Jie patraukė skersai pievą, pro margas palapines, ginklų parduotuvėles ir vieną ant kito sukrautus šiaudų ritinius, apspistus vaikų. Tai šen, tai ten virš rūkstančių ugniakurų kabojo puodai, atsidavė guliašu, dešrelėmis ir alumi. Akmenėlis gerai sutarė su moterimi, sukančia iešmą prie būdelės „Užkirsk ir išgerk“, tad jiems nereikėjo stovėti eilėje tarp prakaituojančių mugės svečių ir žvgygaujancio jų prieaugio, visi gavo kvapnios mėsos kartoninėse lėkštėse ir įsitaisė vienos pašiūrės pavėsyje.

– O kodėl tu, Bastianai, pasirinkai mediciną? – pratęsė nutrūkusį jų pokalbį Paulius.

Jo žvilgsnis buvo toks įdėmus, kad Bastianas staiga pasijuto išmuštas iš vėžių. Ar tą vyruką iš tiesų taip žavi jo studijos, ar čia

vien perdėtas mandagumas? Paulius žiūrėjo į jį taip, lyg norėtų peršviesti žvilgsniu. Tokie žvilgsniai Bastianui iki gyvo kaulo buvo įgrišę dar vaikystėje, todėl dabar jis neketino jų kęsti.

– Jeigu tikiesi išgirsti originalų atsakymą, tai, atleisk, tokio nebus, – tarė jis. – Studijuoju, kas mane visą laiką domino.

Rodos, Paulių patenkino toks atsakymas, jis daugiau negrįžo su savo klausimais.

– O tu, Pauliau, ką veiki tikrajame gyvenime? – Bastianas parodė irgi gebą pasmalsauti.

– Tikrajame gyvenime, – mažliai pakartojo Paulius. – Ką turi galvoje? Guliu ant žolės, atkišęs saulei veidą, pasidėjęs šalia šio to užkirmsti, šio to atsigerti – tikresnio gyvenimo neįsivaizduoju.

Kaip mikliai, kaip elegantiškai išsisukta nuo tiesaus atsakymo. Vis dėlto Paulius dar nebuvo baigęs savo išvedžiojimą.

– Jei nori sužinoti, ar studijuoju, ar dirbu – taip, tam tikra prasme. Aš tyrinėju, keliauju ir ieškau praeities pėdsakų. Kažkas man kartą pasakė, kad tas, kuris perpranta praeitį, valdo dabartį, – jis apsidairė ir parodė į pro šalį einantį būrį vyrų su grandiniais šarvais. – Todėl čia jaučiuosi gerai. Kur tik pažvelgsi, visur praeitis.

– Suprantu, – tiesą sakant, tai buvo grynas melas, Bastianas nė velnio nesuprato, apie ką kalba Paulius. – O tu, Akmenėli?

– Panašiai ir aš, tik, tiesa, man mažiau rūpi tyrinėjimai, daugiau užsiimu valgių gaminimu, – Akmenėlis patenkintas pasiplekšnojo išsipūtusį pilvą. – Ir mėgstu gerai užkirsti. Kartais dar imuosi grafikos, kad papildyčiau ištuštėjusį kapšą.

– Jis neįtikimai puikiai piešia, – įsiterpė Sandra. Ji sėdėjo taip arti Bastiano, kad lietėsi pečiais. – Mūsų šios *Saeculum* grupės herbą sukūrė jis.

Teisingai, realybės žaidimų grupė Saeculum.

– Paašškinkit man darsyk, – paprašė Bastianas, veltui ieškodamas, kuo nusišluostyti burną. – Jūs rengiate nuotykių žaidimus, per kuriuos atsisakote naujoviškų daiktų? Laikrodžių, mobiliųjų telefonų ir viso kito, tiesa?

– Taigi, – patvirtino Akmenėlis ir kaip smilių iškėlė į viršų apgraužiamą kaulą. – Bet ne vien. Savo sueigose apsieiname ir be degtukų, tabako ar keptų bulvių.

– Pauliau, tu jam paašškink, juk, šiaip ar taip, esi mūsų teoretikas.

Šįkart atsakymo teko palūkėti ilgiau, mat Paulius pasigardžiuodamas dorėjo vištos šlaunį.

– Yra taip: bulvės, kukurūzai, tabakas mūsų platumose pasirodė tik nuo 1500 metų. O mes įsikalėme į galvą, kad savo žaidimuose vartosime tik tai, kas keturioliktame amžiuje – *saeculum quartum decimum* – jau buvo žinoma. Anuomet gyvenimas atrodė nesaldus. Maras, karai, netgi nedidelis apledėjimas. Daugelis to amžiaus žmonių teturėjo pusę dantų! – jis pakėlė galvą ir mirktelėjo Bastianui. – Kiek tau metų?

– Dvidešimt.

– Ir man. Tuoj bus dvidešimt vieneri. Tokio amžiaus vyrai būdavo įšventinami į riterius, – jis nukniaukė iš Akmenėlio gabalą mėsos ir suleido dantis. – Žinoma, jeigu žmogus buvo iš turtingųjų, – pasakė kramtydamas. – Savo žaidimuose, aišku, tiek visko neatsisakome, kaip buvo viduramžiais. Maro epidemija šiais laikais nebeįmanoma, be to, mes nesiburiame žiemą. Esame gal kiek didesni ekstremalai už kitus, bet ne bepročiai.

Iš ten, kur sėdėjo Karpa, atsklido prunkštelėjimas.

– Pažįstu daugybę žmonių, manančių kitaip, – sušvebeldžia jis tarp kšnių. – Keletas jų verčiau sutiktų nuogu užpakaliu atsisėsti ant stiklo šukių, negu darsyk su mumis penkias dienas praleisti miške.

Tai neatrodė itin viliojamai. Bastianas pajuto, kad Sandra petimi labiau prigludo prie jo.

– Ak, netikėk, ką tasai Karpa tauškia, – ji sušnabždėjo jam į ausį. – Tam, kuris dar nėra to patyręs, labai sunku viską papasakoti, tai tarsi kelionė į kitą pasaulį. Šitai reikia mėgti. Atsiduri vidury miško, toli nuo bet kokio miesto. Jei ką pamiršai namie, nuėjęs nenusipirksi, taigi galbūt kalensi dantimis iš šalčio arba kęši alkį. Galimas daiktas, miegosi lauke, ne troboje ar palapinėje, ir tau virš galvos bus tik pilnas žvaigždžių dangus...

– ...o ant žemės peršlapusi subinė, – pertarė ją moteriškas balsas jiems už nugaros.

Sandra atsiduso:

– Sveika, Airise.

– Mane atsiuntė Georgas. Jis klausia, ar kas negalėtų pakeisti Lizabetos prie arbaletų stendo.

– O kodėl pati jos nepakeiti?

– Todėl, kad pažadėjau Dorai paskambinti, kol burs iš delno. Karpa iškėlė į viršų ranką su pusiau nugrauztu šonkauliuku.

– Tai aš pakeisiu Lizabetą. Bet pirmiau baigsiu valgyti.

– Viskas aišku. – Prieš atsisėdama greta Akmenėlio ant žolės, Airisė greitai apsidairė aplink. Jis padavė duonos, ir ji puolė valgyti, tarsi kelias dienas nieko neturėjusi burnoje.

Bastianą lyg koks neaiškus išbėrimas sudomino Airisės išvaizda. Kas atsitiko jos plaukams? Jie atrodė lyg žirkklėmis iškarpyti kvaištelėjusio mažvaikio. Kai kurios sruogos siekė pečius, kitos styrojo ant galvos it nudildytos. Airisė, matyt, nesyk nesėkmingai bandė juos dažyti raudona, ruda, juoda kaip derva spalvomis; kiekviena kurioje nors vietoje buvo vyraujanti. O kur dar strazdanos ir įkypokos akys – visa tai darė ją panašią į apipešiotą elfę.

Bastiano žvilgsnį ji atrėmė su tam tikra pašaipa ir panieka, bet buvo jau vėlu apsimesti, kad jis į ją žiūri atsitiktinai.

– Mes dar nepažįstami, aš esu Bastianas, – pasakė jis, bandydamas atpirkti įkyrų spoksojimą mandagiu prisistatymu. – Atėjau čia su Sandra.

– Ak.

– Bastianas studijuoja mediciną, – pasakė Akmenėlis.

– Ak, – Airisė nužvelgė jį nuo galvos iki kojų, paskui dėbtelėjo į Sandrą ir nusigręžė į traukiančių pro šalį mugės lankytojų pulką. – Aš būsiu su Dora, – pareiškė ji, nukniaukė iš Akmenėlio dar vieną duonos riekę ir kaip žebenškštis nėrė į minią.

– Na, dabar pažįsti ir Airisę, – aiškiai niekinamai ištarė Sandra.

– Ji keistoka, ką? Jos plaukai... labai originalūs.

– Tarp mūsų kalbant... ak, nenoriu blogai atsiliepti, bet ji truputį kvanktelėjusi ir išties prastų manierų. Prieš metus dar atrodė visai nieko. Bet jai nieko nepasakysi. Kai kartą padariau pastabą, vos neišdraskė man akių.

Akmenėlis abiem rankomis plekštelėjo sau per prikimštą pilvą.

– Teisybė. O juk buvai tokia diplomatiška.

Pro juos vėlėjo škotai dūdmaišinininkai, šįkart lydimi dviejų būgnininkų.

– Tai aš einu! – šuktelėjo Karpa, nusibraukė duonos trupinius nuo odinės liemenės ir dingo žmonių sraute.

Bastianas sotus ir patenkintas mirkčiojo priešais saulę. Jautė ant peties Sandros galvą ir tarsis mėgindamas apkabino merginą ranka. Ji neatšlijo, atsirėmė į jį ir ėmė kažką tyliai niūniuoti. Priešais juos pievoje kaip tingus plėšrūnas raivėsi Paulius, jis pasigręžė į juos ir šyptelėjo.

– Judu graži pora.

Sandra sukikeno, ir Bastiano petys nuo to virptelėjo.

– Rūpinkis savais reikalais, Pauliuk.

– Ak, – jis išsišiepė. – Visą laik tai ir darau.

Bastianas jau seniai nesijautė toks atsipalaidavęs. Vidinis mechanizmas, visą laiką lyg motoras vertęs ką nors daryti, buvo sustojęs – ačiū Sandrai. Jis truputį stipriau priglaudė ją prie savęs. Ir Sandra nupūtė jam plaukų sruogą nuo akinių.

– Kaip manai, – paklausė ji, – jei mudu nueitume pas žolininkus ir truputį pasiklausinėtume? Žolininkų išmintis gali praversti gamtoje; niekad nežinai, kur netrukus atsidursi...

Visą popietę juodu praleido vaikštinėdami nuo būdelės prie būdelės, stebėdami dailės dirbinių kūrėjų darbą, pabandė su kitais pašokti viduramžišką ratelį ir bėgiojo nuo visur atsirandančių dūdmaišininkų. Oras pamažu atvėso, apėmė vakaro nuotaika. Sandra pašnairavo į Bastianą.

– Tau čia patinka?

Jis linktelėjo.

– Jau seniai nesijaučiau taip laisvai kaip šiandien.

– Ką ketini veikti per Sekmines?

Klausimas buvo netikėtas. *Ketinu veikti?*

– Tą patį, ką ir visada, matyt, mokyti, – atsakė Bastianas. Ši mintis jį labai prislėgė.

– Kodėl patiri tiek streso dėl savo studijų? Gal nori sumušti kokį nors greičio rekordą?

– Ak, viskas dėl mano tėvų. Ilga ir neverta dėmesio istorija, nenoriu, kad ji mums sugadintų gražią dieną.

Kurį laiką juodu ėjo tylėdami. Bastianas stengėsi nusikratyti prieš akis iškilusio tėvo veido, bet jam nepavyko – ir vėl.

– Nebūk toks susiraukęs, – Sandra švelniai bakstelėjo alkūne jam į šoną.

– Aš susiraukęs? Ak! Sakai... per Sekmines? Ką, tavo manymu, galėčiau daugiau veikti, jei ne mokyti?

– Važiuoti su manimi.

Bastianas stabtelėjo. Ar čia tai, apie ką ji visą laiką kalba užuominomis? Apie tyrą orą ir taip toliau.

– Įdomi mintis. Kur?

– Aš nežinau, – ji apšivijo rankomis jam kaklą ir prisiglaudė. – Mes visi to dar nežinome. Kad ir kaip ten būtų, vieta bus nuošali, toli nuo kaimų, kelių ir automobilių.

Ji pakėlė akis į viršų ir atlaikė jo žvilgsnį.

– Tu nori važiuoti ne su manimi vienu, – suvokė jis, – o su visa savo *Saeculum* šutve, taip?

– Taip. Bet netrukus mudu turėsime daug laiko vienas kitam. Prisidėk prie mūsų, ką? Aš taip norėčiau!

Bastianas pajuto Sandraį pirštų galais glostant jam sprandą, ir tai įtikino greičiau už jos žodžius. Kelias dienas be mobiliojo telefono iškęs nesunkiai – ne, tai bus tiesiog palaima. Juolab kelias dienas be knygų. Jei šalia bus mergina, nenuleidžianti nuo jo savo žalių akių.

– Gerai. Na, galbūt. Tikriausiai. Jei pirmiau gerai užgulsiu knygas, gal ir galėsiu leisti sau keturias dienas patinginiauti.

– Penkias, – pataisė Sandra. – Tikrai verta, pamatysi. Nė neįsivaizduoji, koks tai nuotykis. Viskas ne taip kaip įprastiniame gyvenime. Kartais aš pati velniškai bijau, bet... su tavim tikrai būtų kitaip. Žaidimas be jokio apsauginio tinklo, supranti? – ji pakėlė galvą ir įsmeigė žvilgsnį jam tiesiai į akis. – Jautiesi toks gyvas, kad vos ne skauda.

Paskutiniai saulės spinduliai buvo beveik raudoni; jų šviesoje turgus atrodė viduramžiškesnis negu bet kada. Gal ir dėl to, kad beveik visi čia esantys žmonės buvo persirengę, o kiti jau seniai sėdėjo namie prie televizoriaus.

Bastianas giliai įkvėpė ir iškvėpė. Pats metas padaryti ką nors neįprasta.

– Sandra!

– Ką?

– Ko gero, man reikia naujos aprangos.